

o přijetí telefonní přihlášky je dáno zcela do volné, právně neomezené úvahy poštovní a telegrafní správy, jak tomu bylo podle dřívějšího předpisu § 26, odst. 1 nař. ministerstva obchodu o zřizování a užívání telefonu se státním telegrafem spojených čís. 116/1887 ř. z., podle něhož poštovní a telegrafní ředitelství mohla žádosti v této věci, t. j. žádosti o telefonní stanice zamítnouti, neuvedouce důvodu. Při tomto výkladu citovaného ustanovení telefonního řádu obsahoval by však telefonní řád, který jest ústavovým řádem pro užívání telefonu jakožto veřejného ústavu, ustanovení, jímž by z užívání telefonu mohli býti vylučováni občané podle úvahy orgánů ústavových. Takový výklad by nutně musil vésti k rozporu ustanovení § 10, odst. 1 zák. č. 60/1923, podle něhož státních a soukromých telegrafů (telefonů), určených k veřejnému používání, smí používat každý podle předpisů telegrafních a telefonních. Může tedy každý podle předpisů používat státních telegrafů (telefonů). Výjimky z tohoto všeobecného používání telegrafu stanoví zákon pouze ve dvou případech, v odst. 2 a 3 cit. § 10 uvedených. Nelze proto nikoho mimo případy v odst. 2 a 3 uvedené z používání telegrafu bezdůvodně vylučovati.

Správnost tohoto názoru potvrzuje také důvodová zpráva ústavně-právního výboru (tisk č. 4035 z r. 1923), jež výslovně praví, že skupina 4. (§§ 10 a 14) stanoví zásadu obecného používání, z ní připouští výjimky ve dvou případech (§ 10, odst. 3 a odst. 2), a že ze zásady všeobecného používání plyne logicky povinnost státní správy k přijímání a dopravě depeší a hovorů. To, co platí o dopravě depeší a hovorů, platí rovněž o zřizování telefonních účastnických stanic. Nelze-li však podle zákona nikoho z používání telefonu bezvýhradně vylučovati, plyne z toho, ježto telefonní řád nutno vykládati v souhlase se zákonem, že ustanovení § 10, odst. 5 telefonního řádu nedává možnost odmítnouti telefonní přihlášku podle volného uvážení poštovní a telegrafní správy, z čehož plyne pak důsledně dále, že odmítnutí přijetí telefonní přihlášky musí býti řádně s hlediska zákona odůvodněno.

Nález ze dne 6. září 1938, č. 1401/35-5.

1. Ustanovení § 10, odst. 1 telegraf. řádu z 2. XII. 1933, podle něhož v adrese musí býti všechny údaje potřebné k tomu, aby bylo lze telegram správně dodati beze zvláštního pátrání a poptávek, nevybočuje z mezí přípustného obsahu telegraf. řádu jako nařízení správního.

2. Ustanovení § 10, odst. 6 telegraf. řádu z 2. XII. 1933, podle něhož za telegrafní adresu k žádosti zájemce zapsanou zapraviti jest poplatek uvedený v telegrafním sazebníku, není nezákonné.

V daném případě opřel úřad své rozhodnutí o § 10 telegrafního řádu ze dne 2. prosince 1933, který stanoví, že v adrese musí býti všechny údaje potřebné k tomu, aby bylo lze telegram správně dodati bez zvláštního pátrání a poptávek, a že kromě označení adresáta a telegrafního dodávacího úřadu musí býti na adrese

telegramu do velkých měst uvedeno též označení ulice a číslo domu nebo místo těchto údajů nebo jednoho z nich zaměstnání adresátovo (druh podniku) nebo jiný vhodný údaj, je-li toho třeba. Že toto ustanovení, stanovící náležitosti adresy telegramu, třebaž ukládá odesilateli telegramu určité povinnosti, jest nezbytno v zájmu řádného chodu ústavu, o tom nemůže býti sporu. Ostatně naznačuje to také jasně samo citované ustanovení mluvící o údajích potřebných k tomu, aby bylo lze telegram správně dodat bez zvláštního pátrání a poptávek. Ale pak nutno uznati, že citované ustanovení telegrafního řádu nevybočuje nikterak z mezí ústavového řádu, neboť je to předpis nezbytný pro řádný chod a provoz tohoto veřejného ústavu.

Pokud jde o předpis odst. 6, § 10 telegrafního řádu, který stanoví, že místo plného jména adresátova a označení jeho bydliště nebo sídla může odesílatel užiti zkrácené nebo smluvené telegrafní adresy zapsané u dodávacího úřadu, a že za zapsanou telegrafní adresu zapravuje se poplatek uvedený v telegrafním sazebníku, je to ustanovení pouze fakultativní, dávající zájemci určité výhody mimo rámec všeobecné úpravy. Na zájemci pak je, aby sám se rozhodl o tom, zda chce používatí těchto zvláštních výhod neb zda na ně nereflktuje. Nelze proto ani v tomto ustanovení shledati předpis, který by ukládal zájemci při monopolním rázu ústavu povinnosti přesahující rámec ústavového řádu, neboť nikdo nemůže býti nucen, aby proti své vůli žádal o zápis zkrácené adresy. Neučiní-li to, musí ovšem zachovati všeobecné předpisy v odst. 1 a 2, § 10 uvedené.

Nález ze dne 6. září 1938, č. 2591/35-4.

Pro posouzení otázky, zda zjištěné zvýšení cen předmětů potřeby je podle vl. nař. č. 27/1934 Sb. bezdůvodné, přicházejí v úvahu pouze individuální poměry požadovatele; je proto zejména nerozhodné, že se snad v jiných podnicích nebo na burse prodávají tytéž předměty za ceny vyšší.

Vládní nařízení č. 27/1934 Sb. jednající o opatřeních proti bezdůvodnému zdražování normuje v § 1, odst. 1 povinnost politických úřadů a na jich vyzvání obcí bdíti nad tím, aby předměty a úkony potřeby nebyly bezdůvodně zdražovány. Podle § 2, odst. 1, bod 1 má býti pro správní přestupek potrestán, kdo za předměty nebo úkony potřeby požaduje nebo sobě nebo jinému dává poskytnouti cenu bezdůvodně zvýšenou, a to podle § 3 okresním úřadem — nejde-li o čin trestný soudně.

Podle odst. 2 cit. § 2 rozhoduje úřad o tom, jde-li o bezdůvodné zvyšování cen, podle volného uvážení všech okolností v rámci směrnic vydaných příslušným zemským úřadem.

Těmito předpisy se tedy zakazuje bezdůvodné zdražování, čili bezdůvodné zvyšování cen. To znamená, že zásadně nikdo nesmí za předměty nebo úkony potřeby požadovati více, než za ně požadoval až dosud. Z této zásady je připuštěna výjimka jediná